

اخبار

جایزه ویژه جشنواره ترکیه‌ای برای اصغر فرهادی

سی و سومین جشنواره بین‌المللی فیلم آدانا در کشور ترکیه از اصغر فرهادی کارگردان ایرانی با اعطای جایزه یک عمر دستاورد هنری تقدیر می‌کند.

به گزارش ایسنا، این کارگردان که برای فیلم‌های «جدایی نادر از سیمین» و «فروشنده» دو جایزه‌اسکار در بخش بهترین فیلم بین‌المللی دریافت کرده است، در برنامه‌های گفتگو و کارگاه آموزشی (مسترکلاس) این جشنواره شرکت خواهد کرد.

فرهادی که در سال ۲۰۱۱ برای فیلم «جدایی نادر از سیمین» برنده جایزه خرس طلایی جشنواره برلین شد، در طول دوران حرفه‌ای خود جوایز متعددی را در جشنواره‌های بین‌المللی، به‌ویژه برلین و کن، از آن خود کرده است.

در جریان جشنواره فیلم آدانا، جایزه یک عمر دستاورد هنری به پاس خدمات او به سینمای جهان به این کارگردان اهدا خواهد شد. فرهادی همچنین در برنامه گفتگو و کارگاه آموزشی، رویکرد خود به قصه‌گویی و شیوه‌های کاری‌اش از فیلم‌نامه‌نویسی تا کارگردانی را با مخاطبان به اشتراک خواهد گذاشت.

همچنین قرار است فیلم «داستان‌های موازی» که جدیدترین ساخته فرهادی است برای نخستین بار در ترکیه در این رویداد سینمایی به نمایش گذاشته شود. این فیلم که پیش‌تر در جشنواره فیلم کن برای کسب نخل طلا رقابت کرده بود، از نقش‌آفرینی چهره‌هایی همچون ایزابل هوبر، ویرژینی افیرا، ونسان کسل، پیر نینی، آدام بسا و کاترین دنو بهره می‌برد. این فیلم از اثر «فیلمی کوتاه درباره عشق» که بخشی از مجموعه «ده فرمان» ساخته کریستوف کیشلوفسکی است، الهام گرفته‌است.

سی‌وسومین جشنواره بین‌المللی فیلم آدانا از ۲۶ سپتامبر (۴ مهرماه) آغاز شده و تا ۴ اکتبر (۱۲ مهرماه) ادامه خواهد داشت و در مجموع میزبان نمایش ۲۱۰ فیلم است.

همایون شجریان بازی می‌کرد؟

خبر بازگشت همایون شجریان به صحنه کنسرت در فضای مجازی درحال انتشار است و بررسی‌های ایسنا نیز نشان می‌دهد عوامل اجرایی این هنرمند درحال برنامه‌ریزی‌های اولیه برای بازگشت او به صحنه هستند.

در پی انتشار اخباری درباره بازگشت همایون شجریان به صحنه کنسرت در ایران پس از حدود چهار سال، ایسنا پیگیری‌هایی را از گروه روابط عمومی این هنرمند و دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام داد که تا این لحظه گفته‌شده‌است برگزاری کنسرت شجریان هنوز «نهایی نشده است» و صرفاً «در مراحل اولیه برنامه‌ریزی قرار دارد».

همایون شجریان آخرین بار در نیمه نخست سال ۱۴۰۱ در سالن وزارت کشور روی صحنه رفت و پس از آن تور کنسرت‌های خارج از کشور خود را آغاز کرد و از آن پس تاکنون کنسرت رسمی در ایران برگزار نکرده‌است.

این هنرمند همچنین شهریور سال گذشته (۱۴۰۴) در حقیقت پیوستن آرزوی دیرینه خود؛ یعنی برگزاری کنسرت خیابانی رایگان خبر داد، آرزویی که او از چند سال قبل همواره درباره آن صحبت کرده بود. بنابر آنچه در آن مقطع زمانی منتشر شده بود، این خواننده ایرانی قرار بود ۱۴ شهریورماه سال ۱۴۰۴ کنسرتی را رایگان در میدان آزادی برگزار کند که در نهایت به دلیل آنچه او «ناآوانی در مدیریت جمعیت میلیونی» خواند، این کنسرت لغو شد.

پیمان جبلی که ۷ مهر ۱۴۰۰ برای یک دوره پنج‌ساله به‌عنوان رئیس سازمان صداوسیما منصوب شد، در آستانه پایان دوران مدیریتش، ۲۴ شهریور ۱۴۰۵ با حضور در برنامه «گفت‌وگوی ویژه خبری» از آنچه «دستاوردهای دوران پنج‌ساله حضور خود و تیمش» خواند، گفت. جبلی در این گفت‌وگو، ضمن تکرار بخشی از آن‌چه صبح همان روز، ۲۴ شهریور، در «هشتمین نشست سراسری افق تحول» (ارائه گزارش عملکرد توسط هشت تن از معاونان و تنی چند از مدیران ارشد صداوسیما) مطرح شده بود، ازجمله مدعی «ایجاد تنوع در حوزه‌های برنامه‌سازی، رویکردی و سازوکاری» در دوران مدیریت خود شد.

به گزارش خبرنگارانین، جبلی همچنین مدعی شد روند کاهش مخاطبان صداوسیما که از ۱۳۹۴ شروع شده بود، در ۱۴۰۳ متوقف شد و ۱۴۰۵ سومین سال متوالی است که شاهد افزایش مخاطب این رسانه هستیم. او با استفاده از عبارت «رویکرد خط سبزی» در برابر آن‌چه «رویکرد خط قرمزی» خواند، ادا کرد در دوران مدیریت او صداوسیما به‌عنوان یک رسانه کوشید به حوزه‌هایی وارد شود که پیش از این به آن‌ها وارد نشده بود. او برای اثبات ادعای خود در زمینه «کارنامه درخشان در زمینه تولید مجموعه‌های نمایشی» علی‌رغم روی آنتن رفتن سریال‌هایی که در زمان پخش با نقدهای رسانه‌ای و استقبال محدود مخاطبان مواجه شدند-به شکل گیری «مرکز سیمرغ، دفتر فیلمنامه، مرکز تاک و مرکز کودک و نوجوان» اشاره کرد، از سریال‌های در دست تولید؛ «سلمان فارسی» و «حضرت موسی(ع)» نام برد و کلید خوردن سریال «رئیسعلی دل‌واری» را در آینده یادآور ساخت. «پیگیری اسناد روی زمین‌مانده، ازجمله طرح آزادسازی سواحل، پلنقرم پنجره ملی خدمات دولت هوشمند، قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار …» توسط صداوسیما و «محوریت عدالت و هویت» به‌عنوان دو سر فصل سند تحول ـسندی که تیر ۱۴۰۱، تصادفاً همزمان با «سند ملی رسانه» به قلم انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران، در ۱۲ محور در افق ۱۴۰۵ روملایی شد.ازجمله دیگر دستاوردهای سازمان در پنج سال گذشته، به ادعای مدیر فعلی این رسانه بود.

صداوسیمای جبلی البته برای نمایش آن‌چه «دستاوردها»های خود می‌خواند، به برگزاری «هشتمین نشست سراسری افق تحول» و «حضور رئیس سازمان در گفت‌وگوی ویژه خبری» اکتفا نکرد. نمایشگاه «روایت تحول با محوریت دستاوردهای پنج‌ساله» که از دوم شهریور در مرکز همایش‌های صداوسیما آغاز به کار کرده است و همچنان در این محل برپاست، همچنین برنامه‌ای نامتعارف با عنوان «نقش اول» با اجرای حامد مرادی و حضور مسعود غنچ‌آجایی به‌عنوان کاشن‌اناس از شبکه یک ـگفت‌وگو با عوامل مجموعه‌های نمایشی، کارشناسان و مردم در نقد و بررسی آثار نمایشی که از تلویزیون در حال پخش‌اند. و تأکید مؤکد آن‌ها بر پخش ۹ سریال در حال حاضر از آنتن تلویزیون،پست‌های کانال تلگرام («سیمافیلم» @simafilm_tv)، ازجمله «کدام تهیه‌کنندگان؟» بیشترین سریال را روی آنتن دوران تحول داشتند؛ که اعتراض محمدرضا شفیعی را.مدیرعامل برگزاری صبا که در این پست «صدرنشین تهیه‌کنندگان؟ مجموعه‌های نمایشی در دوران تحول» نام گرفته بود ـ به همراه داشت، ازجمله دیگر اقدامات با محوریت ارائه کارنامه مقبول دوره حضور جبلی در رأس صداوسیماست که علاقه‌مند است دوران مدیریتش را دوران «تحول» بخواند.

انتشار آمار مخاطبان تلویزیون در ۱۱ سال گذشته، از ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۵، در قالب کلیاتی‌ای با عنوان «بیست دستاورد تلویزیون،پست‌های رسانه ملی» ازجمله اتفاقات رخ‌داده در جریان برگزاری «هشتمین نشست افق تحول» در سه‌شنبه ۲۴ شهریور ۱۴۰۵ بود که شامگاه همان روز، طی حضور پیمان جبلی روی آنتن زنده «گفت‌وگوی ویژه خبری» نیز مورد تأکید او قرار گرفت. بر اساس نمودار ارائه‌شده در «نشست افق تحول» و گفت‌وگوی ویژه خبری»، میزان مخاطبان تلویزیون از سال ۱۳۹۴، ۸/۸۴ درصد، تا سال ۱۴۰۲، ۷/۵۹ درصد، روندی کاهشی داشته و از سال ۱۴۰۳، ۵/۶۴ درصد، به بعد افزایش یافته و در سال ۱۴۰۴ به ۶۸ درصد و بهار ۱۴۰۵ به ۵/۷۰ درصد رسیده‌است. انتشار این آمار در حالی است که داده‌های مربوط به میزان مخاطبان تلویزیون در سال‌های گذشته، همواره به شکل یکسان و در قالب یک مجموعه آماری سالانه در دسترس عموم نبوده‌است. در عین حال، مقایسه برخی ارقام نمودار جدید با نتایج نظرسنجی‌های پیشین مرکز تحقیقات صداوسیما، تفاوت‌هایی را نشان می‌دهد.

برای نمونه، براساس نتایج نظرسنجی مرکز تحقیقات صداوسیما در پاییز ۱۳۹۹، ۴/۷۷ درصد مردم بینهنده برنامه‌های مختلف تلویزیون بوده‌اند و میزان مخاطبان تلویزیون در فصل پاییز ۹۹ نسبت به پاییز ۹۸ حدود

مدیری که اظهاراتش قرین به صحت نیست

پنج سال «دوران تحول!» در صداوسیما

پیمان جبلی در آستانه پایان پنج سال ریاست بر صداوسیما، از کلیدواژه مورد علاقه‌اش؛ «دوران تحول»، به‌عنوان دورهای همراه با افزایش مخاطب، تغییر رویکرد سازمان و تولید مجموعه‌های نمایشی پرمخاطب گفته است؛ اظهاراتی که سنجش آن‌ها، از طریق بررسی آمار مخاطبان، نشانه‌های احتمالی بازنگری در رویکرد و کارنامه سریال‌های تلویزیونی در این پنج سال نشان می‌دهد چنان‌چه ادعا می‌شوند قرین به صحت نیستند.

پنج‌ساله مدیریت جبلی، همزمان با ایجاد برخی فضاهای تازه برای گفت‌وگو و حضور دیدگاه‌های متفاوت، سازوکارهای محدودکننده و شروط سازمان برای «حضور برخی چهره‌ها و ادامه برخی برنامه‌ها» نیز پاربجا بوده است؛ بنابراین، اگرچه تعبیر «جایگزینی رویکرد خط سبزی به‌جای رویکرد خط قرمزی» را می‌توان به‌عنوان توصیفی از بخشی از تغییرات مورد نظر مدیریت صداوسیما ارزیابی کرد، اما شواهد موجود برای تعمیم آن به کل سیاست سازمان و جایگزینی یک رویکرد جدید به جای رویکرد پیشین اساساً کافی نیست.

کارنامه نمایشی؛ میان آثار پربیننده و مجموعه‌هایی که با انتقاد مواجه شدند

در ارزیابی کارنامه نمایشی صداوسیما در پنج سال مدیریت پیمان جبلی، در کنار مجموعه‌هایی ریشه‌دار در دوران پیش از مدیریت او که اثبات کرده بودند می‌توانندمخاطب‌قابل‌توجهی جذب کنند،نمونه‌هایی وجود دارد که در زمان پخش با نقدهای رسانه‌ای یا استقبال محدود مخاطبان مواجه شدند. برای نمونه، در سال ۱۴۰۱ مجموعه‌هایی مانند «خداداد»، «آزادی مشروط»، «چشم‌بندی»، «جزر و مد» و «ابر می‌بارد» در گزارش‌های ارزیابی عملکرد تلویزیون در انتقادهایی درباره فیلمنامه، شوخی‌های تکراری، ضعف موقعیت‌های کمدی یا ناآوانی در ایجاد کشش داستانی روبه‌رو شدند. در همین گزارش‌ها، درباره «آزادی مشروط» و «ابر می‌بارد» به‌طور مشخص از ضعف موقعیت‌های کمدی و ناآوانی در ایجاد یک

درام درگیرکننده گفته شد و «چشم‌بندی» و «کنونی زرنگی» نیز در شمار مجموعه‌هایی قرار گرفتند که نتوانستند نظر مخاطبان را جلب کنند. «گیلدخت» نیز اگرچه در مقطعی عنوان پربیننده‌ترین سریال تلویزیون را به دست آورد، اما میزان مخاطب اعلام‌شده آن در نیمه دوم بهمن ۱۴۰۱، ۴/۳۸ درصد بود؛ عددی که در همان زمان در مقایسه با میزان مخاطب سریال‌های پربیننده سال‌های قبل، محل بحث قرار گرفت. در ادامه همین دوره، «نونخ ۴» و «چشم‌بندی ۲» نیز با وجود حضور پیشینی در جدول پخش و مسبق به سابقه بودن‌شان برای بیننده با فصل‌های قبلی، با ارزیابی‌های متفاوت روبه‌رو شدند؛ روزنامه خراسان در دی ۱۴۰۲ «نونخ ۴» را در مقایسه با فصل‌های پیشین ضعیف‌تر ارزیابی کرد و درباره «چشم‌بندی ۲» نیز نوشت که فصل دوم نتوانسته رضایت مخاطبان را جلب کند.

در نوروز و رمضان ۱۴۰۳ نیز فاصله میان میزان استقبال از مجموعه‌های مختلف قابل مشاهده بود. براساس آمار اعلام‌شده در سوی مرکز تحقیقات صداوسیما، «نونخ» با ۷/۴۱ درصد مخاطبان همراه شد، سریال‌ها قرار گرفت و «زیرخاکي» با ۹/۲۴ و «هفت سر ازدها» با ۵/۲۳ درصد در جایگاه‌های بعدی قرار گرفتند. درباره «هفت سر ازدها» علاوه بر این فاصله آمار، در زمان پخش نقدهای درباره دیالوگ‌ها، بازی‌ها، فضای شعاری و ساختار سریال منتشر شد و برخی رسانه‌ها گزارش کردند که مجموعه نتوانسته به اندازه انتظار اولیه در جذب مخاطب موفق عمل کند. خود قائم‌مقام معاون سینما نیز در حوق مقطع اعلام کرد که «هفت سر ازدها» و «رستگاری» پیش از نهم ساله مدیریت جبلی، همزمان با ایجاد برخی فضاهای محدودکننده و شروط سازمان برای «حضور برخی چهره‌ها و ادامه برخی برنامه‌ها» نیز پاربجا بوده است؛ بنابراین، اگرچه تعبیر «جایگزینی رویکرد خط سبزی به‌جای رویکرد خط قرمزی» را می‌توان به‌عنوان توصیفی از بخشی از تغییرات مورد نظر مدیریت صداوسیما ارزیابی کرد، اما شواهد موجود برای تعمیم آن به کل سیاست سازمان و جایگزینی یک رویکرد جدید به جای رویکرد پیشین اساساً کافی نیست.

از شکل‌گیری سازوکار جدید دفتر فیلمنامه‌واردرایند تولید شده بودند و قرار است در سازوکار جدید، فیلمنامه‌های ضعیف از چرخه تولید خارج شوند. نمونه دیگری از تولیدات این دوره «رستگاری» بود که در نوروز و رمضان ۱۴۰۳ روی آنتن رفت و در ارزیابی‌های رسانه‌ای، به دلیل روایت مستقیم و شعاری و شباهت‌هایی که منتقدان میان آن و برخی آثار پیشین مطرح کردند، با انتقاد مواجه شد.

همان مقطع، «هفت سر ازدها» و «رستگاری» در میان آثار مناسب‌تی تلویزیون قرار داشتند، اما آمار تماشای آن‌ها با «نونخ» فاصله محسوسی داشت. آثار پیشین مطرح کردند، با انتقاد مواجه شد. در سال ۱۴۰۴ نیز مجموعه‌هایی با ارزیابی‌های متفاوت روی آنتن رفتند. برای نمونه، درباره «ذهن زیبا» که در ایام رمضان پخش شد، نقدهایی درباره ضعف فیلمنامه، انسجام پیرنگ و پرداخت شخصیت‌ها وجود داشت. در مقابل، مخاطبان در همین سال شاهد موفقیت «پایتخت ۷» بودند؛ بنابراین نمی‌توان عملکرد نمایشی این دوره را بدیست دانست و لازم است میان مجموعه‌های پربیننده، آثار با استقبال متوسط و مجموعه‌هایی که با نقد جدی مواجه شدند، تفکیک قائل شد.

«شش‌جابه» مهران مدیری نیز نمونه متأخرتری از همین طیف است. این مجموعه در دی ۱۴۰۴ روی آنتن شبکه سه رفت و در نقدهای منتشرشده درباره آن، انتقادهایی درباره فیلمنامه، ریتم، شوخی‌ها، شخصیت‌پردازی و بلاکلیفی میان کمدی و درام مطرح‌شد. برای نمونه، در یکی از نقدهای منتشرشده، اثر از نظر هویت ژانری و فیلمنامه مورد انتقاد قرار گرفت و در نقد دیگری نیز بر ضعف موقعیت‌های کمدی و تکرار ادعاهای پیشین تأکید شد. این موارد البته در ردیف ارزیابی‌های رسانه‌ای و منتقدان قرار می‌گیرند و نباید با یک شاخص رسمی سنجش کیفیت یکسان تلقی شوند.

از سوی دیگر، می‌توان نادیده گرفت که «نونخ» و «زیرخاکي» در مقطاهی از این دوره همچنان در میان مجموعه‌های پرمخاطب بودند و «پایتخت ۷» نیز در نوروز ۱۴۰۴ با استقبال مخاطبان همراه شد. با این حال، بخش قابل‌توجهی از این عناوین، ادامه مجموعه‌هایی بودند که پیش از آغاز مدیریت جبلی شکل گرفتند. در مقابل، برخی از پروژه‌هایی که جبلی به‌عنوان نمونه‌های مهم تولیدات دوره مدیریتش بر آن‌ها تأکید دارد، تا پایان این دوره هنوز به مرحله پخش نرسیده‌اند. مشخصاً «سلمان فارسی» و «حضرت موسی(ع)» طبق آخرین خبرهای منتشرشده در مرداد ۱۴۰۵ همچنان در مسیر تولید و برنامه‌ریزی برای پخش قرار داشتند و رئیس مرکز سیمافیلم از احتمال پخش آن‌ها در سال بعد سخن گفته بود. بنابراین، به‌عنوان عملکرد پیمان جبلی و تیمش؛ دوستاندار کلیدواژه «دوران تحول!» تا ۷ مهر ۱۴۰۵، قابل ارزیابی نیست.

فرهنگ و هنر

اخبار

پژمان جمشیدی با «ذوق مرگ» به سینما می‌آید

فیلم سینمایی «ذوق‌مرگ» به کارگردانی مسعود اطیابی با دریافت پروانه نمایش آماده اکران در پاییز می‌شود.

به گزارش مهر، فیلم سینمایی «ذوق‌مرگ» به کارگردانی مسعود اطیابی پروانه نمایش دریافت کرده و پاییز اسمال توسط شایسته فیلم اکران عمومی می‌شود.

پژمان جمشیدی، بیژن بنفشه‌خواه، نعیمه نظام‌دوست، مونا فرجاد، حامد وکیلی و مهران احمدی بازیگران این فیلم هستند.

بخش مناظره‌های زنده تلویزیونی با بازگشت «شیوه»

برنامه مناظره‌محور شبکه چهار پس از مدتی توقف بار دیگر به آنتن تلویزیون برگشت و به صورت زنده پخش می‌شود. به گزارش ایسنا، برنامه «شیوه» پس از حدود سه ماه توقف، از شامگاه شنبه بار دیگر به جدول پخش شبکه چهار سیما بازگشت و با اجرای عطالله بیگدلی روی آنتن رفت. مناظره اول با موضوع «امکانات و موانع قانونی دولت در حکمرانی» با حضور وحید آگاه و محمد بهادری جهرمی پخش شد.

این برنامه که از اوایل تیرماه ۱۴۰۵ متوقف شده بود، پس از چند ماه وقفه بار دیگر پخش خود را از سر گرفت. در ابتدای تابستان سال جاری، «شیوه» در حالی از چرخه پخش کنار رفته بود که تنها حدود دو هفته پیش از آن، به پخش زنده در استودیو برگشته و از حالت تولیدی (ضبطی) خارج شده بود.

این مجموعه برنامه در قالب گفت‌وگوهای چالشی و مناظره‌ای به‌بررسی موضوعات مختلف فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی می‌پردازد و تلاش می‌کند دیدگاه‌های متفاوت درباره مسائل یکدیگر قرار دهد. همین ساختار متفاوت، آن را در میان خیل تولیدات گفتگو‌محور تلویزیون که از تنوع زیادی در دیدگاه‌های مطروحه برخوردار نیستند، قابل بررسی کرده‌است.

پیش‌تر نیز در مقطاهی به شکل تولیدی روی آنتن رفته بود و تغییر شیوه تولید و توقف‌های متعدد، موجب شده بود تداوم پخش آن در ماه‌های گذشته با الهام همراه شود.

این برنامه در مرداد ماه سال ۱۴۰۳ در پی بیان جملهای حاشیه‌ساز از سوی یک مقام دانشگاهی، چهار ماه تعلیق شده بود که از ادامه همان سال پخش آن از سر گرفته‌شد. نکته جالب توجه آن که «شیوه» در فصل جدید به عنوان یک میز تازه از برنامه «سوره» ادامه فعالیت خواهد داد و مناظره‌های آن در دکور متعلی به این برنامه برگزار خواهد شد.

سلین دیون با اجرای «I’m Alive» هفته مد پاریس را متفرج کرد

سلین دیون با اجرای غافلگیرکننده قطعه «I’m Alive» در شو لُورئال و در پای برج ایفل، آغاز هفته مد پاریس را تحت‌تاثیر حضور خود قرار داد.

به گزارش برنا؛ سلین دیون شامگاه دوشنبه با یک اجرای غافلگیرکننده در شو لُورئال (*L’Oréal*) در پای برج ایفل، آغاز هفته مد پاریس را با موسیقی همراه کرد.

این خواننده مشهور با پوشیدن یک پیراهن مشکی بلند در پایان این رویداد روی صحنه رفت و با استقبال پرشور حاضران روبه‌رو شد.

سلین دیون در حالی که موهایش را باز گذاشته بود و با لبخند برای تماشاگران اجرا می‌کرد، یکی از قطعات محبوب خود، «I’m Alive» را خواند.

پس از آن، مدل‌های لُورئال از جمله ویولا دیویس (Viola Davis)، سایمون اشلی (Simone Ashley)، آجا ناتومی کینگ (Aja Naomi King) و اوا لانگوریا (Longoria) به او پیوستند.

این خواننده کانادایی از ۱۲ سپتامبر اجرای مجموعه‌ای شامل ۲۶ کنسرت در پاریس است را آغاز کرده است؛ ۱۶ اجرا تا اواسط اکتبر و ۱۰ اجرای دیگر نیز در ماه می ۲۰۲۷ برنامه‌ریزی شده‌اند.

هفته مد پاریس که به نمایش کالکشن های زنانه بهار و تابستان اختصاص دارد، تا ۶ اکتبر ادامه خواهد داشت.

در صورت هماهنگی برنامه‌ها، احتمال حضور دوباره سلین دیون در ردیف نخست شوهای دیور (Dior)، تام فورد (Tom Ford)، شیپاریلی (Schiaparelli) یا ژیزوانشی (Givenchy) نیز وجود دارد.

در ادامه یادداشت سعید دلفانی سرپرست پیشین دادرسی فرهنگ و رسانه و قاضی دیوان عدالت اداری، را می‌خوانید:

«نشر اکاذیب» عنوانی است که سال‌ها در پرونده‌های مربوط به اشخاص سیاسی، رسانه‌ای و مطبوعاتی دیده می‌شود. در برخی از این پرونده‌ها، در مقام رسیدگی از گوینده یا منتشرکننده خواسته می‌شود صحت مطلبی که بیان یا منتشر کرده‌اثبات کند و هنگامی که از ارائه دلیل کافی برنمی‌آید، کذب بودن آن مطلب نتیجه گرفته می‌شود. این شیوه رسیدگی، اگرچه ممکن است در ظاهر ساده و قابل فهم باشد، از یک جهت مهم حقوقی قابل تأمل است: آیا ثابت نشدن صحت یک مطلب، به معنای ثابت شدن کذب آن است؟

پاسخ را باید در خود ماده ۶۹۸ قانون مجازات اسلامی جست‌وجو کرد. این ماده اظهار اکاذیب یا نسبت دادن اعمال برخلاف حقیقت را، با وجود شرایطی از جمله قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقامات رسمی، جرم دانسته‌است. بنابراین، در پرونده‌ای که اتهام بر اساس این ماده مطرح شده، باید احراز شود که مطلب اظهارشده واقعاً خلاف حقیقت بوده است. ممکن است شخص نتواند برای گفته خود سند یا منبع معتبری ارائه کند؛ این موضوع بی‌تردید می‌تواند در ارزیابی پرونده مؤثر باشد و در کنار سایر قرائن مورد توجه قرار گیرد. اما از نظر حقوقی، میان این دو گزاره فاصله وجود دارد: «صحت مطلب ثابت نشده» و «کذب بودن مطلب ثابت شده است». اولی به معنای کافی نبودن دلایل ارائه‌شده برای اثبات صحت است؛ دومی نیازمند احراز واقع بودن مطلب است.

این تفاوت با اصل ۳۷ قانون اساسی و ماده ۴ قانون آیین دادرسی کیفری اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. اصل برآت صرفاً به این معنا نیست که تا پیش از صدور حکم قطعی، کسی مجرم شناخته نشود؛ این اصل در نحوه اثبات اتهام نیز اثر دارد. متهم می‌تواند برای دفاع از خود دلیل ارائه کند، اما اگر دلایل او برای اثبات صحت یک مطلب کافی نباشد، نمی‌توان از

سعید دلفانی، سرپرست پیشین دادرسی فرهنگ و رسانه و قاضی دیوان عدالت اداری، با بررسی عنوان اتهامی «نشر اکاذیب» به یکی از پرسش‌های مهم در رسیدگی به این پرونده‌ها می‌پردازد: آیا ناآوانی فرد در اثبات صحت مطلبی که بیان یا منتشر کرده، به‌تنهایی می‌تواند به معنای اثبات کذب بودن آن تلقی شود؟

به گزارش خبرنگارانین، سعید دلفانی با استناد به ماده ۶۹۸ قانون مجازات اسلامی، اصل برآت و ثبات این ماده با مقررات مربوط به افترا، بر ضرورت احراز خلاف واقع بودن مطلب و تفکیک میان «اثبات نشدن صحت» و «اثبات کذب» تأکید می‌کند.